

bijlage

Inhoudelijke overwegingen

Bijlage nummer 1
Horend bij kenmerk DGAN-NB/18255730

Inhoud

1	ONDERWERP AANVRAAG	2
2	PROCEDURE	3
3	WETTELIJK KADER	4
3.1	Relevante artikelen Wet natuurbescherming	4
3.2	Bevoegdheid	4
3.3	Vergunningplicht	5
3.4	De beoordeling van projecten en andere handelingen	5
3.5	Beleid	5
4	INHOUDELIJKE BEOORDELING	7
4.1	Afbakening	7
4.2	Mogelijke effecten en mitigatie	9
4.3	Cumulatie	17
5	CONCLUSIE VERGUNNINGVERLENING	18

1 ONDERWERP AANVRAAG

De aangevraagde activiteit betreft:

Aanlegfase:

- De aanleg van twee platforms op zee voor de aansluiting van de windturbines (Hollandse Kust (noord) en Hollandse Kust (west Alpha)).
- De aanleg van vier kabelsystemen op zee, twee per platform, voor de aanlanding op het landnetwerk (2 kabels van platform Hollandse Kust (west) tot aan platform Hollandse Kust (noord) en vier gebundelde kabels tussen Hollandse Kust (noord) tot aan de kust)
- De aanleg van vier mofputten¹ voor de aansluiting tussen de zee- en landkabels.
- De aanleg van vier kabelsystemen op land voor de aansluiting op het hoogspanningsstation Beverwijk (220 kV van het aanlandingspunt tot aan het transformatorstation, 380 kV tot aan Beverwijk).
- De aanleg van een transformatorstation op het terrein van Tata Steel.

Operationele fase (gebruik en onderhoud):

- Gebruik van de platforms
- Onderhoud en inspecties van de platforms
- Gebruik van de kabels
- Inspectie van de kabels

Verwijderingsfase:

- Verwijdering van de platforms
- Verwijdering van de kabels

Voor Hollandse Kust (noord) is een exacte plaatsingspositie bepaald, op ongeveer 22 kilometer van de kust. De locatie voor Hollandse Kust (west Alpha) wordt later bepaald, maar komt binnen een voorgesteld zoekgebied te liggen, op ongeveer 57 kilometer van de kust.

De exacte uitvoeringstechniek voor aanleg van de zee-kabels is nog niet bekend. Het is de verwachting dat dit verschillende baggertechnieken zal betreffen. In de Passende Beoordeling zijn de effecten van verschillende uitvoeringstechnieken bepaald en beoordeeld. In deze vergunning wordt uitgegaan van de technieken waarbij de effecten het grootst zijn (worst case).

Voor de aanleg van de kabels op land zal gebruik worden gemaakt van een horizontaal gestuurde boring.

¹ Zie blz. 24/25 van de passende beoordeling.

De werkzaamheden starten in 2019 en worden naar verwachting binnen twee jaar afgerond.

Voor een uitgebreidere beschrijving van de voorgenomen activiteit wordt kortheidshalve verwezen naar de bij de aanvraag gevoegde Passende Beoordeling.

2 PROCEDURE

Op 3 september 2018 (uw kenmerk: ONL-TTB-05257) ontving ik uw aanvraag. Bij brief van 21 september 2018 (kenmerk: DGAN-NB/18200884) heb ik de ontvangst van uw aanvraag bevestigd.

Bij de hiervoor aangehaalde brief van 21 september 2018 heb ik u verzocht de aanvraag aan te vullen. De gevraagde aanvulling heb ik per mail op 26 september 2018 van u ontvangen.

Coördinatie besluiten

De Minister van Economische Zaken en Klimaat (hierna: EZK) heeft in het coördinatiebesluit van 20 juli 2018 bepaald dat op de besluitvorming voor dit project de rijkscoördinatieregeling als bedoeld in artikel 3.35 van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro) van toepassing is. Dat wil in dit geval zeggen dat de besluiten die nodig zijn voor het net op zee Hollandse Kust (noord) en Hollandse Kust (west Alpha) gezamenlijk worden voorbereid, waarbij deze procedure wordt gecoördineerd door de Minister van EZK. Daarbij doorlopen de besluiten, op grond van artikel 3.31, derde lid, in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wro, de uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht met toepassing van de bijzondere regels in artikel 3.31, derde lid, in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wro.

Dit besluit is één van de besluiten die nodig zijn voor het net op zee Hollandse Kust (noord) en Hollandse kust (west Alpha). Daarom is ook op dit besluit de rijkscoördinatieregeling van toepassing. De Minister van EZK heeft een gecoördineerde voorbereiding van de besluiten voor het net op zee Hollandse Kust (noord) en Hollandse Kust (west Alpha) bevorderd. Dit besluit is samen met het inpassingsplan en andere besluiten als volgt voorbereid:

- Op 20 juli 2018 is op grond van artikel 20c, tweede lid, in samenhang met artikel 20ca van de Elektriciteitswet 1998 het onderhavige besluit aangewezen als besluit dat ook gecoördineerd wordt voorbereid en bekend gemaakt;

- op [datum] is een kennisgeving met betrekking tot het ontwerp gepubliceerd in de Staatscourant; kennisgeving heeft ook plaatsgevonden in enkele huis-aan-huisbladen en regionale dagbladen;
- op [datum] is door de Minister van EZK een ontwerp van het besluit aan TenneT TSO B.V. gezonden;
- het ontwerp van het besluit heeft van [datum] tot en met [datum] ter inzage gelegen bij [locatie];
- er zijn [aantal] informatieavonden georganiseerd, op [data], waarbij de mogelijkheid werd geboden mondeling zienswijze naar voren te brengen.

Op grond van artikel 3.32 in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wro worden dit besluit en de andere besluiten gelijktijdig door de Minister van EZK bekendgemaakt. Tevens doet de Minister van EZK daarvan mededeling in de Staatscourant, enkele huis-aan-huisbladen en regionale dagbladen en langs elektronische weg. Eerdere insprekers en grondeigenaren en beperkt gerechtigden op die gronden worden persoonlijk geïnformeerd.

3 WETTELIJK KADER

3.1 Relevante artikelen Wet natuurbescherming

In relatie tot het betrokken Natura 2000-gebied zijn in deze relevant de artikelen 2.7, lid 2, in samenhang met artikel 1.3, lid 5, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) en 2.8, lid 1, 2.9, lid 5 tot en met 8, van de Wnb, artikel 2.7, lid 1, sub b, en artikel 2.8 van het Besluit natuurbescherming (hierna: het Bnb).

De exacte wetsteksten zijn te raadplegen op www.overheid.nl onder 'wet- en regelgeving'.

3.2 Bevoegdheid

De voorgenomen activiteit valt onder:

artikel 1.3, lid 1, onder a sub 6°, van het Bnb, luidend:

'hoogspanningsverbindingen met een spanning van ten minste 220 kV en de daarmee verbonden schakel- en transformatorstations en andere hulpmiddelen';

- artikel 1.3, lid 1, onder k sub 2°, luidend:

'de exclusieve economische zone van Nederland, bedoeld in de Rijkswet instelling exclusieve economische zone'.

Op grond van artikel 1.3, lid 5, van de Wnb, de artikelen 1.2 en 1.3 van het Bnb en het Besluit mandaat, volmacht en machtiging voor LNV 2017 (Staatscourant 15 november 2017, nr. 65924), in samenhang met het Besluit ondermandaat, volmacht en machtiging voor het directoraat-generaal voor Agro en Natuur van

het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit 2017 (Staatscourant 22 november 2017, nr. 67554), zijn de (plaatsvervangend) directeur van de directie Natuur en Biodiversiteit van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, alsmede het MT-lid van de genoemde directie wiens werkterrein het betreft, namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gemachtigd inzake de besluitvorming over vergunningaanvragen op grond van artikel 2.7, lid 2, van de Wnb.

3.3 Vergunningplicht

De aangevraagde activiteit kan mogelijk de kwaliteit doen verslechteren van of een significant verstorend effect hebben op de in hoofdstuk 4 genoemde beschermde natuurwaarden.

3.4 De beoordeling van projecten en andere handelingen

3.4.1. Project met mogelijk significante gevolgen

De door u voorgenomen activiteit is een project in de zin van artikel 2.7, lid 2, van de Wnb dat, afzonderlijk of in cumulatie met andere plannen of projecten, kan leiden tot significante gevolgen (gevaar) voor de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura-gebied. Het betreft de uitvoering van bouwwerken of de totstandbrenging van andere installaties of (materiële) werken en andere (materiële) ingrepen in het natuurlijke milieu of landschap, inclusief de ingrepen voor de ontginning van bodemschatten. De door u voorgenomen activiteiten zijn te beschouwen als 1 project, omdat zij onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

3.4.2. Passende beoordeling

Voor een project dat, afzonderlijk of in cumulatie kan leiden tot significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen, kan alleen een vergunning verleend worden als een passende beoordeling (hierna: PB) gemaakt is door de aanvrager, rekening houdend met instandhoudingsdoelstellingen van het gebied. De bij de aanvraag gevoegde PB biedt de grondslag voor de (nadere) vaststelling van de aard en omvang van de gevolgen (mede gelet op de eventuele cumulatie van gevolgen) en de wijze waarop in mitigatie is voorzien. In de PB zijn de effecten getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen uit het aanwijzingsbesluit van de Natura 2000-gebieden Waddenzee, Noordzeekustzone en Noordhollands Duinreservaat. Een PB is niet vereist wanneer sprake is van een project dat direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied. Een PB is evenmin vereist wanneer sprake is van de herhaling of voortzetting van een plan of project waarvoor al eerder een PB is gemaakt en wanneer een nieuwe PB geen nieuwe inzichten kan opleveren. Dit is beide niet aan de orde.

De gevraagde vergunning kan slechts verleend worden, indien ik mij ervan heb kunnen verzekeren dat de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied niet aangetast zullen worden. In het onderstaande volgt mijn beoordeling van de effectenanalyse zoals neergelegd in de PB.

3.5 Beleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

In de Structuurvisie staat ten aanzien van de aangevraagde activiteit – voor zover hier van toepassing – het volgende vermeld:

Energiezekerheid is een belangrijk economisch goed. De opwekking en distributie van elektriciteit via een hoofdnetwerk van centrales en hoogspanningsleidingen is van nationaal belang. Niet alleen vanwege het (inter)nationale en provinciegrensoverschrijdende karakter van het hoofdnetwerk, maar ook gelet op het effect voor de individuele burger. De ruimtebehoefte en het beleid voor ruimtelijke inpassing voor de nationale elektriciteitsinfrastructuur zijn uitgewerkt in het Derde Structuurschema elektriciteitsvoorziening (SEV III) en ruimtelijk geborgd in het Barro. Het SEV III bevat de bestaande en nieuwe vestigingsplaatsen voor elektriciteitsproductie met een vermogen vanaf 500 MW, de globale tracés van bestaande en nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning vanaf 220 kV en het waarborgingsbeleid kernenergie in Nederland.

De verdere integratie van de Europese energiemarkt maakt dat er een steeds groter beroep wordt gedaan op internationale verbindingen en dat hoogspanningsverbindingen mogelijk om uitbreiding vragen. Het Rijk wijst daarbij de tracés van hoogspanningsverbindingen (vanaf 220 kilovolt) aan en zorgt voor de inpassing.

Programma Aanpak Stikstof (hierna: PAS)

Dit programma geeft het kader voor de beoordeling van de effecten van stikstof in het kader van de Wnb. Omdat het PAS als totaalprogramma passend is beoordeeld, volstaat een positieve uitkomst (er is geen ontwikkelruimte benodigd of er is voldoende ontwikkelruimte beschikbaar) op basis van het reken- en registratieprogramma AERIUS om significant negatieve effecten door stikstofdepositie, ook in cumulatie, uit te kunnen sluiten. Voor projecten die als prioritair project zijn opgenomen in bijlage 1 van de Regeling natuurbescherming, dan wel deelproject zijn van een dergelijk prioritair project, is op voorhand voldoende ontwikkelruimte gereserveerd.

4 INHOUDELIJKE BEOORDELING

4.1 Afbakening

Locatie

Op zee vindt het project Net op zee Hollandse Kust (noord) en Hollandse Kust (west Alpha) plaats in het deel van de Noordzee zoals weergegeven in figuur 2 van de PB en heeft het mogelijk invloed op de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Noordzeekustzone.

Op land vindt het project Net op zee Hollandse Kust (noord) en Hollandse Kust (west Alpha) plaats tussen Wijk aan Zee en Beverwijk in het gebied zoals ook aangegeven in figuur 2 van de PB en heeft het mogelijk gevolgen op het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat en, waar het gaat om het stikstofeffect, op 11 andere Natura 2000-gebieden.

Het project wordt uitgevoerd buiten de begrenzing van de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone en Noordhollands Duinreservaat. Met betrekking tot de gebiedsbescherming worden mogelijk optredende effecten beoordeeld als zijnde 'externe effecten' op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone en Noordhollands Duinreservaat.

Gevolgen

De effecten van het gehele project die mogelijk kunnen optreden, zijn:

Aanlegfase

- Verstoring onder water: impulsgeluid door het heien van de platforms en transformatorstation, impulsgeluid door geofysische survey t.b.v. de aanleg;
- Verstoring boven en onder water: continu geluid door de werkschepen en apparatuur;
- Vertroebeling en sedimentatie onder water door de aanleg van de kabels op zee;
- Habitataantasting op land door mechanische effecten;
- Verstoring door geluid, licht en visuele verstoring van de werkzaamheden op land;
- Verzuring en vermesting op zee en op land als gevolg van de uitstoot (emissie) van schadelijke stoffen (stikstof) door het werkverkeer.

Operationele fase

- Verstoring onder en boven water: continu geluid en beweging door de werkschepen en apparatuur;
- Verstoring boven water door verlichting van de platforms;
- Elektromagnetische straling afkomstig van de kabels.

Verwijderingsfase

- Verstoring onder water door het verwijderen van de kabels en platforms;
- Verstoring boven water: continu geluid door de werkschepen en apparatuur;
- Vertroebeling door het verwijderen van de kabels en platforms.

De natuurwaarden die door de genoemde gevolgen beïnvloed kunnen worden, zijn:

Natura 2000-gebied Waddenzee

Habitattypen:

- H1110A Permanent overstromde zandbanken, getijdengebied
- H1130 Estuaria
- H1140A Slik- en zandplaten, getijdengebied

Habitatsoorten:

- Trekvissen: Zeeprik, Rivierprik en Fint
- Zeezoogdieren: Gewone Zeehond en Grijze Zeehond

Vogelrichtlijnsoorten

- Broedvogels: Grote Stern, Visdief, Noordse Stern en Dwergstern
- Niet-Broedvogels: Fuut, Middelste zaagbek, Grote Zaagbek en Zwarte Stern

Noordzeekustzone

Habitattypen:

- H1110B Permanent overstromde zandbanken, Noordzee-kustzone
- H1140B Slik- en zandplaten, Noordzee-kustzone

Habitatsoorten:

- Trekvissen: Zeeprik, Rivierprik en Fint
- Zeezoogdieren: Bruinvis, Gewone Zeehond en Grijze Zeehond

Vogelrichtlijnsoorten

- Broedvogels: Dwergstern
- Niet-Broedvogels: Dwergmeeuw

Noordhollands Duinreservaat

Habitattypen:

- H2110 Embryonale duinen
- H2120 Witte duinen
- H2130A,B+C Grijze duinen, kalkrijk/kalkarm/heischraal
- H2140A+B Duinen met kraaihei, vochtig/droog
- H2150 Huinen met struikhei
- H2160 Duindoornstruwelen
- H2170 Kruiplwilgstruwelen
- H2180A,B+C Duinbossen, droog/vochtig/binnenduinrand

- H2190A,B,C+D Vochtige duinvalleien, open water/kalkrijk/ontkalkt/hoge moerasplanten
- H6410 Blauwgraslanden
- H6430C Ruigte en zomen, droge bosranden
- H7120 Galigaanmoerassen

Habitatsoorten:

- Nauwe korfslak
- Gevlekte witsnuitlibel

De diverse beschermde waarden en de relevante instandhoudingsdoelstellingen van het betrokken Natura 2000-gebied staan vermeld op www.rijksoverheid.nl/Inv ('Onderwerpen' > 'Natuur en Biodiversiteit' > 'Natura 2000').

Conclusie afbakening

Ik ben van oordeel dat de afbakening van het gebied, gevolgen en natuurwaarden dat door de aangevraagde activiteit beïnvloed zou kunnen worden in de PB op een juiste wijze heeft plaatsgevonden.

4.2 Mogelijke effecten en mitigatie

In het onderstaande volgt, per Natura 2000-gebied, de beoordeling van de toetsing aan de instandhoudingsdoelstellingen zoals beschreven in de PB. Per habitatype of -soort wordt het effect op de instandhoudingsdoelen behandeld.

Natura 2000-gebied Waddenzee

Aanlegfase

Verstoring onder water: impulsgeluid door het heien van de platforms

Trekvissen

Het heien van de platforms vindt niet plaats in het Natura 2000-gebied Waddenzee. Het gebied dat zal worden verstoord, omvat geen belangrijke foerageerplaatsen voor vissen. Door het nemen van mitigerende maatregelen voor bruinvissen (normstelling op onderwatergeluid), zijn ook significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van trekvissen uitgesloten.

Zeehonden

De maximale vermijdingsafstand (afstand waarop gevluht wordt voor het heigeluid) op 1 meter boven de zeebodem in ongemitigeerde situatie is bij Hollandse Kust (noord) voor zeehonden 22,5 km. Bij Hollandse Kust (west Alpha) is dat voor zeehonden 27,4 km. De Waddenzee ligt op circa 40 km afstand van de

heillocatie. Door het nemen van mitigerende maatregelen voor bruinvissen (normstelling op onderwatergeluid), zijn ook significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van zeehonden uitgesloten.

Vertroebeling en sedimentatie onder water door de aanleg van de kabel

Vogels, trekvissen en zeehonden

De slibwolk van de aanlegfase bereikt in het tweede jaar het foerageergebied van de vogels die op Texel broeden. Modelberekeningen geven aan dat de slibwolk 111 dagen na start van de activiteit binnen een radius van 10 km van Texel komt, en 120 dagen na de start van de activiteit weer is verdwenen. De verhoging van het slibgehalte ligt tussen de 2 en 5 mg/l.

De actieradius van de grote stern is dusdanig groot dat deze soort nauwelijks effect zal ondervinden van de beperkte slibtoevoeging rondom Texel. De periode van toevoeging van slib is relatief kort (10 dagen) en er blijven voldoende plekken over om te foerageren. De tijdelijke en beperkte toename van de slibconcentratie betreft circa 10% van de waterlichamen binnen de actieradius van Grote stern. De beperkte slibtoevoer zal nauwelijks effect hebben op het vangstsucces.

Dit geldt ook voor visdief en noordse stern. De periode van toevoeging van slib is relatief kort (10 dagen) en er blijven voldoende plekken over om te foerageren. Zo betreft de tijdelijke en beperkte toename van de slibconcentratie circa 30% van de waterlichamen binnen de actieradius van Visdief. Voor Noordse stern is dit circa 20%.

De dwergstern heeft een beperkte actieradius. Op dag 112 na de start van de activiteit bereikt de slibwolk de zuidpunt van Texel, waar deze dwergstern broedt, en is weer verdwenen op dag 118. Dit betekent dat er totaal gedurende zes dagen een verhoging is van 2 mg/l tot maximaal 5 mg/l. De kolonie op de zuidelijke punt van Texel heeft relatief gezien de grootste effecten van deze slibwolk. Hier is voor een beperkte tijd sprake van een marginale verhoging van de concentratie slib in circa 35% van de waterlichamen binnen de actieradius van de kolonie. Voor de noordelijke kolonie ligt dit percentage op circa 10%. Er rekening mee houdend dat de populatie dwergsterns reeds gewend is aan de hogere achtergrondwaarde in het gebied (het gebied is reeds een vertroebeld milieu) en de dwergstern van nature een soort is die in dynamische en troebele gebieden foerageert (Beijersbergen, 2016), zijn effecten uit te sluiten. Conclusie is dat er geen significante effecten op de instandhouding van de sternsoorten zijn te verwachten.

De vertroebeling voor de kust kan mogelijk een barrière vormen voor de migratie van trekvissen. Afhankelijk van de tijdsplanning van de werkzaamheden kunnen migrerende vissen de slibwolk tegenkomen. Hoewel de vertroebeling tot aan het Marsdiep reikt is er op geen enkel moment sprake van een 'blokkade' waarbij de

wolk het gehele Marsdiep afsluit voor trekvisseren. Trekvisseren kunnen dus op elk moment via het Marsdiep naar de Waddenzee trekken.

De effecten van een verhoogde vertroebeling op de bodemgebonden soorten rivierprik en zeebek is verwaarloosbaar klein. Deze bentische soorten zijn al een hoge mate van vertroebeling gewend door hun bodemgebonden levenswijze en worden hierdoor niet snel verstoord.

Pelagische trekvissoorten als fint zullen mogelijk iets gevoeliger zijn voor verhoogde concentraties gesuspendeerd sediment. De volwassen finten die stroomopwaarts migreren voor de voortplanting, stoppen met eten tijdens deze periode en zullen dus geen nadelige effecten ondervinden van de slibpluim op het jachtvermogen.

Zeehonden foerageren van nature ook in troebel water. Deze tijdelijk verhoogde vertroebeling zal geen invloed hebben op hun foeragevermogen.

De primaire productie zal in het worstcase scenario in de Waddenzee met minder dan 0,1% afnemen. Dit is een kleine afname. Het is daarom niet te verwachten dat vogels, trekvisseren en zeehonden significant negatieve effecten van vertroebeling zullen ondervinden.

Natura 2000-gebied Noordzeekustzone

Aanlegfase

Verstoring onder water: impulsgeluid door het heien van de platforms

Bruinvis

De Bruinvis staat te boek als de meest gevoelige soort qua verstoring door onderwatergeluid. Bij bruinvisseren kan een permanente – er is dan sprake van Permanent Threshold Shift (PTS)- dan wel een tijdelijke – dit is aangeduid als Temporary Threshold Shift (TTS) – gehoorbeschadiging ontstaan door heigeluid. Heigeluid kan ook leiden tot verstoring van bruinvisseren in de vorm van stress en/of vluchtgedrag.

Om te voorkomen dat bruinvisseren eventuele gehoordrempelverschuivingen oplopen (PTS) zal een ADD (Acoustic Deterrent Device) met relevante frequentie gebruikt worden om aanwezige dieren te verjagen.

In de PB zijn de effecten op bruinvisseren berekend, waarbij men tot een aantal bruinvisverstoringsdagen is gekomen. Voor het berekenen van de populatiereductie is men uitgegaan van de populatiereductie zoals berekend voor het windpark Hollandse Kust Noord. Volgens deze berekeningen zal er een populatiereductie van 6 tot 21 dieren optreden, zonder mitigatie. De versturende effecten zijn echter tijdelijk van aard en kortdurend. Door het nemen van

voldoende mitigerende maatregelen zullen er geen effecten op populatieniveau optreden.

Overwegende dat bij het heien voor de platforms dunnere palen worden gebruikt dan bij de aanleg van een windpark, kan naar mijn oordeel een strengere norm worden gehanteerd en daarmee ook de mogelijke effecten op bruinvissen worden verminderd. Omdat de omstandigheden voor dit project vergelijkbaar zijn met die van NOZ Borssele en NOZ Hollandse Kust Zuid, en in de PB ten aanzien van de te verwachten populatiereductie ook wordt verwezen naar NOZ Borssele, is het consequent om hierbij aan te sluiten. Dit betekent dat het vermijdingsoppervlak en de mogelijke populatiereductie in dezelfde range zullen liggen. Het is dan ook logisch om de geluidsnorm ook op NOZ Borssele te baseren.

Ook zal er geen barrièrewerking zijn door de aanleg. Daarmee zijn significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstelling van de bruinvis in het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone uit te sluiten.

Om de conclusies van de PB ten aanzien van de mogelijke effecten van de heiwerkzaamheden te borgen heb ik in de vergunning de voorschriften 12 t/m19 opgenomen.

Naast het onderwatergeluid door het heien van de platforms zal voorafgaand aan de aanleg van de platforms en kabels nog een geofysische survey worden uitgevoerd met sonar of multibeam. Ook de apparaten waarmee de geofysische survey worden uitgevoerd, zullen onderwatergeluid produceren. Dit is echter niet expliciet in de aanvraag meegenomen en passend beoordeeld. Om mogelijke verstoring van Bruinvis door de uitvoering van geofysische surveys te voorkomen is daarom in de vergunning een nader voorschrift opgenomen (voorschrift 20).

Trekvissen en Zeehonden

Door het nemen van mitigerende maatregelen voor bruinvissen (normstelling op onderwatergeluid) zijn ook significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van trekvissen en zeehonden uitgesloten.

Verstoring onder water: continu geluid door de werkschepen en apparatuur

Trekvissen, zeehonden en Bruinvis

Het gebied dat in de Noordzeekustzone door continu onderwatergeluid wordt verstoord, is een klein deel (circa 17,6 ha) van het totale areaal (ruim 144.400 ha). De extra tijdelijke verstoring door schepen en apparatuur in een klein deel van het leefgebied heeft geen gevolgen voor de fitness van individuele dieren en de populaties.

Het onderwatergeluid dat tijdens de werkzaamheden wordt geproduceerd, kan hooguit op individuele zeehonden of bruinvissen een effect hebben in de zeer nabije omgeving van de werkzaamheden, waarbij zij mogelijk wegzwemmen en elders gaan foerageren. Doordat de verstoring door continu geluid tijdelijk van aard is en er geen ononderbroken geluidsbarrière volledig parallel aan de kust aanwezig is, treedt er geen verstoring van de migratie en uitwisseling tussen verschillende populaties op.

Trekvisseren zouden door het continu geluid mogelijk tijdelijk hun route af kunnen wijken. Het effect is echter tijdelijk van aard en er is geen volledige afsluiting. Significante effecten van continu onderwatergeluid op zeezoogdieren en (trek-) vissen zijn uit te sluiten.

Verstoring boven water: continu geluid door de werkschepen en apparatuur

Zeehonden en vogels

De aanwezigheid van baggerschepen, de vaarbewegingen en het verspreiden van baggerspecie kan leiden tot verstoring door bovenwater geluid, licht en optische verstoring (silhouetwerking). Deze verstoring kan leiden tot stress en/of vluchtgedrag van individuen.

Voor vogels is de verstoringgevoeligheid soortspecifiek en variabel per periode. Voor broedvogels, vogels op hoogwatervluchtplaatsen en de meeste vogelsoorten op groot open water wordt een verstoringafstand van 500 meter aangehouden. Duikende vogels (roodkeelduikers, parelduiker, zwarte zee-eenden, brilduiker) en ruiende vogels (eidereenden en bergeenden) zijn echter verstoringgevoeliger. Voor deze categorie vogels wordt daarom een grotere verstoringafstand gehanteerd, te weten 1.500 meter.

De maximale verstoringafstand van rustende zeehonden die uit de literatuur bekend is, betreft 1.200 meter. De Noordzeekustzone ligt op circa 5 km afstand van de zeekabels en bevindt zich ruim buiten de hiervoor genoemde verstoringafstanden van 500 meter, 1.200 meter en 1.500 meter. Er zullen derhalve geen significant negatieve effecten optreden.

Vertroebeling en sedimentatie onder water door de aanleg van de kabel

Vogels, trekvisseren en zeehonden

Bij een worst-case modellering (piek) is de toename van zwevende stof in de waterkolom door de aanlegwerkzaamheden in het eerste jaar maximaal 8 mg/l in februari, terwijl het in de maanden daarvoor en daarna circa 2-4 mg/l is. De slibwolk van de aanlegfase bereikt in tweede jaar gedurende korte tijd een maximum van 5 mg/l. In de worst case situatie is er in circa de helft van het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone een tijdelijke verhoging van >2 mg/l. De dwergmeeuw broedt alleen aan de oostkant van Noord-Holland en zal derhalve

geen negatieve significante effecten ondervinden. De slibpluim raakt het foerageergebied van deze soort echter wel.

De actieradius van de dwergstern is vrij klein, circa 35% van het foerageergebied van de dwergstern van de broedkolonie op Texel zal op enig moment last van vertroebeling hebben (2 tot 5 mg/l voor circa 6 dagen). De dwergstern is echter gewend aan jagen in een vertroebeld systeem en zal derhalve geen negatieve significante effecten ondervinden.

De primaire productie zal in het worstcase scenario in de Noordzeekustzone met maximaal 1,3% afnemen. Dit is een kleine afname en zal derhalve geen significant negatieve effecten op vogels tot gevolg hebben.

De vertroebeling voor de kust kan mogelijk een barrière vormen voor de migratie van trekvissen. Afhankelijk van de tijdsplanning van de werkzaamheden kunnen migrerende vissen de slibwolk tegenkomen. Hoewel de vertroebeling tot aan het Marsdiep reikt is er op geen enkel moment sprake van een 'blokkade' waarbij de wolk het gehele Marsdiep afsluit voor trekvissen. Trekvissen kunnen dus op elk moment van de Noordzeekustzone via het Marsdiep naar de Waddenzee trekken. De effecten van een verhoogde vertroebeling op de bodemgebonden soorten rivierprik en zeeprik is verwaarloosbaar klein. Deze benthische soorten zijn al hoge mate van vertroebeling gewend door hun bodemgebonden levenswijze en worden hierdoor niet snel verstoord.

Pelagische trekvissoorten als fint zullen mogelijk iets gevoeliger zijn voor verhoogde concentraties gesuspendeerd sediment. De volwassen finten die stroomopwaarts migreren voor de voortplanting, stoppen met eten tijdens deze periode en zullen dus geen nadelige effecten ondervinden van de turbiditeitspluim op het jachtvermogen. Significant negatieve effecten op trekvissen zullen daarom niet optreden.

Zeehonden foerageren ook in van nature troebel water. Deze tijdelijk verhoogde vertroebeling zal geen invloed hebben op hun foerageervermogen.

Het is daarom niet te verwachten dat zeehonden significant negatieve effecten van de vertroebeling zullen ondervinden.

Habitataantasting

Habitattypen

Het plangebied ligt buiten het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. Directe aantasting van de habitattypen H1110B en H1140B is daarom uitgesloten.

Operationele fase

Verstoring boven en onder water door continu geluid en beweging door de werkschepen en apparatuur

Trekvissen, zeehonden en vogels

Overeenkomstig de aanlegfase zijn voor wat betreft geluid door schepen en apparatuur ten behoeve van onderhoud van de kabels geen significant negatieve effecten te verwachten ten aanzien van instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Noordzeekustzone.

Verstoring door de verlichting van het platform

Vogels

Tijdens de gebruiksfase zijn er permanent lampen aanwezig op het platform, ook als er geen mensen aanwezig zijn in verband met navigatie van scheepvaart. Vogels vanuit de Noordzeekustzone kunnen hinder ondervinden van de verlichting van de platforms. Ter voorkoming van effecten door verlichting heeft de initiatiefnemer voorgesteld een verlichtingsplan te gebruiken. Door de uitvoer van maatregelen zoals beschreven in een dergelijk plan zijn significant negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen voor vogels uit te sluiten. Over de opstelling van een verlichtingsplan en de voorwaarden inzake verlichting van de platforms zijn de voorschriften 22 t/m 25 opgenomen.

Elektromagnetische straling afkomstig van de kabels

Trekvissen en Bruinvis

Trekvissen en bruinvissen kunnen elektromagnetische straling waarnemen wat kan leiden tot barrièrewerking of desoriëntatie. Er is nog veel onbekend over elektromagnetische straling en is onderzoek voorgesteld. Om deze reden zijn in de vergunning de voorschriften 30 t/m 33 opgenomen over het opstellen van een monitorings- en evaluatieplan voor het monitoren van negatieve effecten op zeezoogdieren en vissen door elektromagnetische velden van de onderzeese kabels.

Om de effecten te verminderen wordt in ieder geval een voldoende bedekking van de kabel (1 meter) voorgesteld. De kabels liggen echter buiten het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone. Effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van trekvissen en bruinvis zijn daarom uit te sluiten. Over de bedekking is voorschrift 26 opgenomen.

Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat

Aanlegperiode

Verstoring door geluid, licht en optische verstoring

Habitatsoorten (nauwe korfslak, gevlekte witsnuitlibel)

De nauwe korfslak is niet gevoelig voor verstoring. Effecten op deze soort kunnen daarom worden uitgesloten.

De gevlekte witsnuitlibel is niet gevoelig voor geluidverstoring, omdat libellen geen gehoororganen hebben. Voorts wordt in de PB opgemerkt dat binnen het maximale effectbereik (500 meter van de boorlocaties en 1.400 meter en 750 meter vanaf de locatie voor het transformatorstation voor respectievelijk aanleg en gebruik) zich twee waterelementen bevinden waar de soort zou kunnen voorkomen. Er zijn echter geen waarnemingen van gevlekte witsnuitlibel bekend. Bovendien ligt de boorlocatie afgeschermd van de rest van het duingebied zodat ook verstoring door licht of visuele verstoring van de gevlekte witsnuitlibel kan worden uitgesloten.

Habitataantasting door mechanische effecten

Habitattypen en habitats van soorten

De PB geeft aan dat mechanische effecten alleen kunnen optreden bij de boorlocatie. Deze ligt op een parkeerplaats aan de Meeuweweg die krachtens de exclaveringsformule van het aanwijzingsbesluit geen onderdeel uitmaakt van het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat. Negatieve effecten op habitattypen of leefgebieden van Habitatrictlijnsoorten zijn dan ook uitgesloten.

4.2.1 Stikstofdepositie

Op 17 september 2017 heeft een berekening plaatsgevonden met AERIUS Calculator. Daaruit is gebleken dat de depositie als gevolg van de voorgenomen activiteit 0,85 mol N/ha/j betreft. Dit is hoger dan de grenswaarde die voor het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat is verlaagd naar 0,05 mol N/ha/j. Een verlaagde grenswaarde geldt ook voor de Natura 2000-gebieden Waddenzee, Eilandspolder, Duinen & Lage land Texel, Duinen Den Helder-Callantssoog, Kennemerland-Zuid, Zwanewater & Pettemerduinen en Schoorlse Duinen. Het stikstofeffect op deze Natura 2000-gebieden varieert van 0,06 mol N/ha/j tot 0,26 mol N/ha/j. Voor de overige Natura 2000-gebieden – het gaat om Duinen Vlieland, Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske, Wormer- en Jisperveld & Klaverpolder en Polder Westzaan – blijft het effect dat is berekend op >0,05 mol N/ha/j tot 0,10 mol N/ha/j, onder de grenswaarde van 1 mol N/ ha/j.

Uitgaande van de huidige situatie zou dit project op grond van de berekende stikstofdepositie vergunningplichtig zijn voor de hiervoor genoemde zeven Natura 2000-gebieden met een verlaagde grenswaarde. Het project Net op zee Hollandse Kust (noord) en Hollandse Kust (west Alpha) is echter aangemeld als prioritair project in de zin van artikel 2.4, lid 1, van de Regeling natuurbescherming. Dit houdt in dat voor het onderhavige project ontwikkelingsruimte is gereserveerd zodra het is opgenomen in bijlage1 behorende bij artikel 2.5 van de Regeling natuurbescherming. Op dat moment is de stikstofdepositie van dit project niet vergunningplichtig.

4.3 Cumulatie

Bij vergunningverlening voor een project dient een beoordeling plaats te vinden van de cumulatieve gevolgen indien het project, afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of handelingen, significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende Natura 2000-gebied. Vergunning kan alleen verleend worden als het project afzonderlijk of in combinatie met andere projecten geen significante gevolgen heeft.

Ik heb hiervoor reeds geconcludeerd dat de uitvoering van de voorgenomen activiteit zelfstandig beschouwd, niet kan leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in het betreffende Natura 2000-gebied of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het betreffende gebied is aangewezen.

In de PB is onderzocht bij welk type projecten mogelijk cumulatie van effecten zou kunnen optreden. Naar aanleiding van deze analyse is een selectie gemaakt van projecten waarvoor nader naar de mogelijk cumulatieve effecten moet worden gekeken. In relatie tot vertroebeling gaat het om de winning van zand voor zandsuppleties en de commerciële winning van zand voor ophoogzand. Hierbij zijn ook de zandwinningsprojecten voor suppletiezand en de aanvraag van de stichting LaMER voor een koepelvergunning voor de winning van ophoogzand betrokken. De aanvraag van de stichting LaMER is echter ingetrokken en daardoor onnodig in de toetsing betrokken.

Uit de effectbeoordeling volgt dat mogelijk significant negatieve effecten in cumulatie uit te sluiten zijn, zowel in relatie tot vertroebeling alsook ten aanzien van impulsgekluid. In combinatie met bestendige projecten en plannen treedt geen significante aantasting van de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden op.

Ik concludeer dat in de aangeleverde PB een volledige en juiste cumulatie-toetsing is uitgevoerd.

5 CONCLUSIE VERGUNNINGVERLENING

Met de door u uitgevoerde PB als bedoeld in artikel 2.8, lid 1, van de Wnb , en de daarbij behorende rapportages en documenten, is de zekerheid verkregen dat met het uitvoeren van de aangevraagde activiteit, rekening houdend met de relevante instandhoudingsdoelstellingen en met inachtneming van de in de vergunning opgenomen voorschriften, waaronder mitigerende maatregelen, geen aantasting zal optreden van de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden Waddenzee, Noordzeekustzone en Noordhollands Duinreservaat.

Op grond van het bovenstaande ben ik van mening dat de gevraagde vergunning, onder de opgenomen voorschriften en beperkingen, kan worden verleend.